

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет журналістики
Кафедра медіапродюсування та видавничої справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Інклюзивна література у сучасному європейському книговидаванні

для студентів

Спеціальності: 061 Журналістика

Рівня вищої освіти *першого (бакалаврського)*

Київ – 2022

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код Q2136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 104/22
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

«   » 2022 р.

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут журналістики

Кафедра видавничої справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНКЛЮЗИВНА ЛІТЕРАТУРА
У СУЧАСНОМУ ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КНИГОВИДАННІ

для студентів

рівня вищої освіти *першого (бакалаврського)*

з каталогу вибіркових дисциплін

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Проголосовано № 2584/22
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
«   » 2022

Київ – 2022

Розробник:

Осмоловська Олена Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Осмоловська Олена Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри видавничої справи

Протокол № 6 від 19 січня 2022 року

Завідувач кафедри видавничої справи Мас Л.Г.Масімова

Робочу програму перевірено

___ . ___ . 2022 р.

Заступник директора Інституту журналістики

з науково-методичної та навчальної роботи Р О.А. Росінська

Пролонговано:

на 2022/2023 н.р. Мас підпис (ПБ), « 31 » 08 20 22 р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ підпис (ПБ), « __ » __ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ підпис (ПБ), « __ » __ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ підпис (ПБ), « __ » __ 20__ р., протокол № __

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання (денна)
Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	4 / 120
Курс	2
Семестр	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Аудиторні	56
Модульний контроль	8
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	56
Форма семестрового контролю	Залік

2. Мета навчальної дисципліни –

формування соціальної відповідальності та поваги до особистої різноманітності через вивчення основних характеристик, історичних та виробничих особливостей видавничого напрямку інклюзивної літератури.

Завдання дисципліни передбачають:

- розвивати *інтегральну компетентність*: навчити студентів виконувати складні спеціалізовані завдання в галузі видавничої справи, що передбачає знання основних засад вітчизняного та міжнародного видавничого бізнесу, теоретичних і практичних проблем, розуміння принципів та інструментарію; знання про організацію та основні інноваційні тенденції у видавничій сфері; знання основних міжнародних книжкових заходів та етапів міжнародного видавничого співробітництва;
- розвивати *загальні компетентності* такі, як здатність комплексно розв'язувати проблему, здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, здатність адаптуватися та діяти в новій ситуації, продукувати нестандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдання (креативність); здатність працювати в команді й автономно, міжособистісно взаємодіяти, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність орієнтуватися на високий результат, навчатися і оволодівати сучасними знаннями, навичками використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- розвивати *фахові компетентності* спеціальності: здатність формувати комплексну систему знань про інноваційні процеси, які відбуваються у сфері міжнародного бізнесу; здатність працювати з основними інформаційними ресурсами, які відображають сучасний стан міжнародного видавничого ринку; надання студентові можливості опрацювання та засвоєння сучасних інформаційних матеріалів, які відображають стан сучасного міжнародного співробітництва у видавничій сфері; здатність до адаптації та дії в новій ситуації, здатність продукувати нестандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдання (креативність), здатність проявляти когнітивну гнучкість, здатність опановувати знання і розуміти предметну сферу та професійну діяльність, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність орієнтуватися на високий результат, здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями, навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, здатність до провадження безпечної діяльності, здатність діяти соціально відповідально та свідомо, цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність, здатність працювати в міжнародному контексті.

3.Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

- знати сучасні проблеми видавничої сфери, розуміти шляхи їх вирішення за допомогою інноваційних механізмів та інструментів;
- розуміти основні шляхи сучасної діяльності України на міжнародній арені;
- уміти системно аналізувати ситуацію на світовому видавничому ринку;
- використовувати іноземну мову в своїй практичній діяльності;
- продукувати нестандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдання;
- володіти професійною термінологією та вміти її використовувати;
- комплексно розв'язувати проблему на прикладі формування нового видавничого напрямку;
- виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел;
- спроможність аналізувати, систематизувати й використовувати у професійній сфері сучасні знання;
- здатність виявляти стійке бачення сучасних проблем розвитку суспільства, людського буття, духовної культур, займати активну громадянську та життєву позицію, нести соціальну відповідальність на різних рівнях (особистому, професійному, громадянському);
- демонструвати повагу до різноманітності та мультикультурності;
- усвідомлювати основні принципи побудови інклюзивного суспільства;
- знати і розуміти основні поліграфічні процеси і вимоги до поліграфічного виконання видання;
- розвивати й підтримувати на якісному рівні професійну діяльність;
- практикувати спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторна	Модульні	
Змістовий модуль 1. Інклюзивна література: витоки та особливості формування							
Тема 1. Передумови виникнення напряму інклюзивної літератури	2	2					
Тема 2. Дослідження рівня інклюзивності книжкових видавництв	4		4				
Тема 3. Специфіка та категоризація видань інклюзивної літератури	10						10
Тема 4. Література, яка розповідає про осіб з інвалідністю	4		4				
Тема 5. Література, яка спрямована на сприйняття особистої різноманітності	4		4				
Тема 6. Література для дітей з особливими освітніми потребами (книжки шрифтом Брайля, з використанням піктограм, тактильні, книжки-картинки та ін.)	4		4				
Модульний контроль	2					2	
<i>Разом</i>	30	4	16			2	10
Змістовий модуль 2. Інклюзивне книговидання як новітній напрям світового книговидання							
Тема 7. Поняття інклюзивного книговидання та безбар'єрного доступу до читання на порядку денному світових книговидавців	20						20
Тема 8. Міжнародний досвід організації та проведення інклюзивної книжкової діяльності	2	2					
Тема 9. Міжнародні інклюзивні книжкові проєкти	4		4				
Тема 10. Міжнародна рада з питань дитячої та юнацької книги	4		4				
Тема 11. Інклюзивні літературні конкурси: міжнародний та вітчизняний досвід	2	2					
Тема 12. Інклюзивні літературні конкурси за кордоном	4		4				
Тема 13. Інклюзивні літературні конкурси в Україні	4		4				
Модульний контроль	2					2	
<i>Разом</i>	42	6	16			2	20

Змістовий модуль 3. Сучасний стан та перспективи розвитку української інклюзивної літератури							
Тема 14. Особливості розвитку інклюзивної літератури в Україні	18	2					16
Тема 15. Інтернет платформа української інклюзивної літератури	4		4				
Тема 16. Інформаційна підтримка та просування інклюзивних книжкових видань	2		2				
Тема 17. Мережа інклюзивних амбасадорів	2		2				
Модульний контроль	2					2	
<i>Разом</i>	28	2	8			2	16
Змістовий модуль 4. Інклюзивна література як інструмент суспільної комунікації.							
Тема 18. Специфіка використання інклюзивної літератури як інструменту суспільної комунікації	10						10
Тема 19. Формування просвітницького механізму інклюзивної літератури	2		2				
Тема 20. Проєктний менеджмент у сфері інклюзивного книговидання	4		4				
Тема 21. Інклюзивна література та книговидання як елементи формування правового середовища	2		2				
Модульний контроль	2					2	
<i>Разом</i>	20		8			2	10
Підготовка та проведення контрольних заходів. Семестровий контроль							
<i>Усього</i>	120	8	48			8	56

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інклюзивна література: витоки та особливості формування

Тема 1. Лекція. Передумови виникнення напряму інклюзивної літератури.

Тенденції у книговидавничій галузі сучасної України та світу. Термінологія у сфері інклюзії. Формування напряму інклюзивної літератури як інноваційного тренду на книговидавничому ринку. Використання визначень «книжки для виховання толерантності», «книжки для особливих та про особливих», «книжки про людей з інвалідністю». Необхідність систематизації та комплексного аналізу літератури про та для людей з інвалідністю. Основні чинники формування терміну «інклюзивна література».

Тема 2. Дослідження рівня інклюзивності книжкових видавництв.

Вивчення результатів американського проєкту «Дослідження інклюзивності професійного видавничого середовища» (річне дослідження, в якому взяли участь 34 видавці та 8 періодичних аналітичних видань з усієї Північної Америки). Розробка концепції та організаційна підготовка проєкту дослідження інклюзивності професійного видавничого середовища в Україні. Інформація для підготовки та реалізації самостійної роботи.

Тема 3. Лекція. Специфіка та категоризація видань інклюзивної літератури.

Використання досвіду Міжнародної ради з питань дитячої та юнацької книги щодо категоризації видань інклюзивної літератури. Вивчення результатів діяльності організації у напрямку розвитку інклюзивної літератури.

Тема 4. Література, яка розповідає про осіб з інвалідністю

Аналіз книжкового асортименту про людей з інвалідністю вітчизняних та закордонних видавництв. Специфіка редакційної підготовки. Особливості та загальні риси. Основні тенденції просування в Україні та за кордоном. Рекомендації та використання у бібліотечному форматі.

Тема 5. Література, яка спрямована на сприйняття особистої різноманітності

Поняття особистої різноманітності. Аналіз книжкового асортименту про особисту різноманітність вітчизняних та закордонних видавництв. Особливості та загальні риси. Специфіка редакційної підготовки. Основні тенденції просування в Україні та за кордоном. Рекомендації та використання у бібліотечному форматі.

Тема 6. Література для дітей з особливими освітніми потребами (книжки шрифтом Брайля, з використанням піктограм, тактильні, книжки-картинки та ін.)

Поняття особливих освітніх потреб. Аналіз книжкового асортименту для осіб з особливими освітніми потребами вітчизняних та закордонних видавництв. Специфіка редакційної підготовки та виробничого процесу. Особливості та загальні риси. Основні тенденції просування в Україні та за кордоном. Рекомендації та використання у бібліотечному форматі.

Змістовий модуль 2. Інклюзивне книговидання як новітній напрям світового книговидання

Тема 7. Лекція. Поняття інклюзивного книговидання та безбар'єрного доступу до читання на порядку денному світових книговидавців

Такі питання як доступність, безбар'єрність, інклюзія на порядку денному світових видавців постають. Прийняття 27 червня 2013 року Марракеського договору про полегшення доступу сліпих і осіб з порушеннями зору чи іншими обмеженими здібностями сприймати друковану інформацію до опублікованих творів, а також запровадження принципів книговидання доступного для всіх читачів (створення у 2014 році Консорціуму доступних книг/ Accessible Books Consortium (ABC). Діяльність Міжнародної асоціації видавців у цій сфері.

Тема 8. Лекція. Міжнародний досвід організації та ведення інклюзивної книжкової діяльності

Договірні-правове підґрунтя та світовий досвід проведення інклюзивної книжкової діяльності. Особливості проєктної роботи. Специфіка фінансування інклюзивних проєктів. Культура сприйняття такої діяльності

у суспільстві. Приклади найуспішнішої реалізації інклюзивних книжкових проєктів.

Тема 9. Міжнародні інклюзивні книжкові проєкти

Американський книжковий проєкт з Мериленду «Потребуємо різноманітних книжок» («We Need Diverse Books»). Британський проєкт «Інклюзивні серця». Проведення у 2014-15 роках дослідження закордонного книжкового асортименту. Британський книжковий проєкт «У зовнішньому світі» («Outside In World»). Програма «Reading the Way».

Тема 10. Міжнародна рада з питань дитячої та юнацької книги

Аналіз діяльності організації. Вивчення результатів програмної діяльності. Каталоги видатних книжок для дітей та юнацтва з інвалідністю. Дослідження інформаційних джерел та робота з практичними кейсами.

Тема 11. Лекція. Інклюзивні літературні конкурси: міжнародний та вітчизняний досвід

Історія створення інклюзивних літературних конкурсів та премій. Особливості організаційної підготовки та інформаційної підтримки. Використання міжнародного досвіду для розвитку напряму інклюзивної літератури та книговидання в Україні.

Тема 12. Інклюзивні літературні конкурси за кордоном

Книжкова премія Шнайдерів (Schneider Family Book Award) вручається за автентичне зображення людей із фізичними особливостями. Заснована 2003 року та присуджується щорічно фундацією родини Шнайдерів. Дитяча літературна премія імені Доллі Грей (The Dolly Gray Children's Literature Award) вручається авторам та ілюстраторам за художні або пізнавальні книжки, які зображають дітей з особливостями розвитку.

Тема 13. Інклюзивні літературні конкурси в Україні

Передумови започаткування інклюзивних літературних конкурсів в Україні. Заснування в рамках Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» окремої інклюзивної номінації «Інклюзивні оповідання «Терра інклюзія». Формат та філософія конкурсної номінації.

Тема 14. Формування концепції, організація та інформаційна підтримка інклюзивного літературного конкурсу

Особливості заснування літературного конкурсу як частина проєктної роботи. Специфіка організаційних заходів. Комплексний та системний підхід до формування інформаційної підтримки інклюзивного літературного конкурсу.

Змістовий модуль 3. Сучасний стан та перспективи розвитку

української інклюзивної літератури

Тема 15. Лекція. Особливості та перспективи розвитку напряму інклюзивної літератури в Україні

Історичні та культурологічні чинники розвитку інклюзивної літератури в Україні. Економічні перешкоди для формування якісної інноваційної книжкової продукції. Використання міжнародного досвіду. Потенціал та перспективи розвитку. Напрямок інклюзивної літератури як стимулюючий фактор розвитку загальної культури інклюзії в Україні.

Тема 16. Інтернет платформа української інклюзивної літератури

Аналіз та вивчення діяльності інтернет платформи української інклюзивної літератури inclusivebooks.org. Історія та передумови створення. Дослідження інструментарію платформи. Вивчення практичних кейсів.

Тема 17. Інформаційна підтримка та просування інклюзивних книжкових видань

Особливості інформаційної підтримки інклюзивних видань в Україні. Формування бази інформаційних ресурсів для просування інклюзивних книжкових видань. Підготовка прес-релізів інклюзивних книжкових заходів.

Тема 18. Мережа інклюзивних амбасадорів

Мета проєкту. Концептуальні засади та філософія. Історія створення. Механізм реалізації. Учасники. Використання Мережі інклюзивних амбасадорів для розвитку напряму інклюзивної літератури. Реалізація практичних кейсів.

Змістовий модуль 4. Інклюзивна література як інструмент суспільної комунікації

Тема 19. Лекція. Специфіка використання інклюзивної літератури як інструменту суспільної комунікації

Напрямок інклюзивної літератури в контексті реалізації політики інклюзивної освіти в Україні. Розуміння поняття «просвітництво». Інклюзивна література у системі суспільних комунікацій. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю 2006 року (Конвенція). Стаття 8 цієї Конвенції «Просвітно-виховна робота».

Тема 20. Формування просвітницького механізму інклюзивної літератури

Визначення та опрацювання конкретних практичних кейсів для формування просвітницького механізму інклюзивної літератури. Засіб реабілітації. Інструмент мотивації. Культурна вакцинація. Практичний комунікаційний інструментарій напряму інклюзивної літератури.

Тема 21. Проєктний менеджмент у сфері інклюзивного книговидання

Основні етапи створення книжкового проєкту. Роль та функції менеджера. Делегування повноважень. Особливості проєктної роботи з учасниками з інвалідністю. Поняття універсального дизайну.

Тема 22. Інклюзивна література та книговидання як елементи формування правового середовища

Свобода слова та права людини у видавничій сфері. Вивчення інформаційних матеріалів. Обговорення результатів самостійного студентського дослідження інклюзивності професійного видавничого середовища в Україні.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій									
Відвідування семінарських занять	1	8	8	8	8	4	4	4	4
Відвідування на практичному занятті									
Робота на семінарському занятті	10	8	80	8	80	4	40	4	40
Робота на практичному занятті									
Лабораторна робота (в тому числі допук, виконання, захист)									
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ									
<i>Разом</i>			118		118		74		74
Максимальна кількість балів	384								
Розрахунок коефіцієнта	Розрахунок: $384:100 = 3,8$								

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1. Інклюзивна література: витоки та особливості формування

1. Планування та організаційна підготовка проведення студентського дослідження рівня інклюзивності українських книжкових видавництв. Розподілення на групи, визначення групових задач, розподілення повноважень у групах, визначення термінів виконання завдань. 5 балів

Змістовий модуль 2. Інклюзивне книговидання як новітній напрям світового книговидання

2. Розробка питань для спілкування з видавництвами. Визначення кількості видавництв для комунікації, формування переліку з контактними даними. Робота з видавництвами. 5 балів

Змістовий модуль 3. Сучасний стан та перспективи української інклюзивної літератури

3. Збір інформації у визначених українських книжкових видавництвах. Робота студентів у групах з чітким визначенням індивідуальних повноважень та заповненням проєктних звітів.

Змістовий модуль 4. Інклюзивна література як інструмент суспільної комунікації

4. Аналіз отриманої формації та підготовка результатів дослідження у вигляді презентації. Заповнення проєктних звітів дослідження.

Оцінювання самостійної роботи здійснюється за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
- 4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється самостійно кожним студентом в електронному вигляді на електронному курсі або здаються в роздрукованому вигляді.

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення певного змістового модуля. Оцінюється за виконання завдань у формі, зазначеній викладачем робочій програмі. Форми модульного контролю – проведення модульних робіт, що передбачають вирішення творчих завдань, ситуативних задач, самостійне створення документів тощо. Кількість модульних контрольних робіт з навчальної дисципліни – 4, виконання кожної роботи є обов'язковим.

Модульна контрольна робота № 1

Написання рецензії на інклюзивне книжкове видання (книжкове видання на вибір студента).

Модульна контрольна робота № 2

Написання есе на інклюзивну тематику.

Модульна контрольна робота № 3

Підготовка концепту інформаційної підтримки інклюзивного книжкового видання (книжкове видання на вибір студента).

Модульна контрольна робота № 4

Підготовка прес-релізу інклюзивного книжкового заходу (визначеного викладачем).

Критерії оцінювання:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
- 4) уміння структурувати та систематизувати викладений матеріал у вигляді чітких відповідей за заданим форматом за визначений проміжок часу;
- 5) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань;
- 6) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмовій роботі;
- 7) лаконічність та структурність відповіді на питання, якість і самостійність виконання завдання; чіткість та самоорганізація у виконанні завдання.

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань. Правильне виконання всіх завдань оцінюється максимально у 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Семестровий контроль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульні контрольні роботи. Семестровий контроль знань студентів проводиться у формі заліку і здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100–90
Дуже добре	82–89
Добре	75–81
Задовільно	69–74
Достатньо	60–68
Незадовільно	0–59

7. Навчально-методична карта вибіркової дисципліни «Інклюзивна література у сучасному європейському книговидаванні»

Разом: 120 год., лекції – 8 год., семінари – 48 год., самостійна робота – 56 год., МК – 8 год., залік

Модулі	Змістовий модуль 1.					
Назва модуля	Інклюзивна література: витоки та особливості формування					
Кількість балів за модуль	118 балів					
Теми	1	2	3	4	5	6
Теми лекцій	Передумови виникнення напряму інклюзивної літератури					
Семінарські заняття		1, 2. Дослідження рівня інклюзивності книжкових видавництв (2+20 балів)		3, 4. Література, яка розповідає про осіб з інвалідністю (2+20 балів)	5, 6. Література, яка спрямована на сприйняття особистої різноманітності (2+20 балів)	7, 8. Література для дітей з особливими освітніми потребами (книжки шрифтом Брайля, з використанням піктограм, тактильні, книжки-картинки та ін.) (2+20 балів)
СР	5 балів					
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)					

Модулі	Змістовий модуль 2.						
Назва модуля	Інклюзивне книговидання як новітній напрям світового книговидання						
Кількість балів за модуль	118 балів						
Теми	7	8	9	10	11	12	13
Лекція		Міжнародний досвід: інклюзивні книжкові проекти			Інклюзивні літературні конкурси: міжнародний та вітчизняний досвід		
Семінарські			9, 10. Міжнародні інклюзивні книжкові проекти (2+20 балів)	11, 12. Міжнародна рада з питань дитячої та юнацької книги (2+20 балів)		13, 14. Інклюзивні літературні конкурси за кордоном (2+20 балів)	15, 16. Інклюзивні літературні конкурси в Україні (2+20 балів)
СР	(5 балів)						
Модульна контрольна робота (25 балів)							

Модулі	Змістовий модуль 3.			
Назва модуля	Сучасний стан та перспективи розвитку української інклюзивної літератури			
Кількість балів за модуль	74 бали			
Теми	14	15	16	17
Теми лекцій	Особливості розвитку інклюзивної літератури в Україні			
Семінарські		17, 18. Інтернет платформа української інклюзивної літератури (2+20 балів)	19. Інформаційна підтримка та просування інклюзивних книжкових видань (1+10 балів)	20. Мережа інклюзивних амбасадорів (1+10 балів)
СР	5 балів			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)			

Модулі	Змістовий модуль 4.			
Назва модуля	Інклюзивна література як інструмент суспільної комунікації.			
Кількість балів за модуль	74 бали			
Лекції	18	19	20	21
Теми лекцій				
Семінарські		21. Формування просвітницького механізму інклюзивної літератури (1+10 балів)	22, 23. Проектний менеджмент у сфері інклюзивного книговидання (2+20 балів)	24. Інклюзивна література та книговидання як елементи формування правового середовища (1+10 балів)
СР	5 балів			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)			

Разом 384 балів, коефіцієнт 3,8

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Осмоловська О. Інклюзивна література в сучасному європейському книговидаванні: навч. посіб. / Видавничий центр "12" - Київ, 2021. -184 с.
2. Осмоловська О.А. Видання інклюзивної літератури як інноваційний напрям розвитку видавничої сфери України // Видавнича діяльність в умовах розвитку новітніх технологій: вивчення запитів фахівців : монографія / за заг. ред. Г. В. Горбенко; наук. ред. Н. М. Вернигора ; Інститут журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка. – Київ, 2019. – 272 с. – С. 122-136.
3. Деркачова О., Ушневич С. Література та інклюзія / Брустрів : Дискурсус, 2020. – 286 с.

Додаткова

3. Основні засади видавничого бізнесу/ В.І.Теремко. – К. :Академвидав, 2009. – 136.
4. Міжнародний бізнес : вступ до спеціальності : навч. посіб. / О. В. Поліщук. — К. : НАУ, 2013. – 132.
5. Дубас Р.О. Глобалізаційні драйвери сучасної видавничої галузі// Стратегія розвитку України. Економіка. Соціологія. Право. : наук. журн., Київ.- № 1-2015.
6. Войтенко О. Книги для виховання толерантності / О.Войтенко // Форум націй. Газета національних громад України.- К. 6/85. 2009. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.forumn.kiev.ua/2009-06-85/85-03.html>.
7. Павлишин М. Постколоніальна критика і теорія / Марко Павлишин // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. /[упорядкув., передм. і прим. М. Зубрицької]. – Львів : Літопис, 2002. – С. 703–707.
8. Січкарь О. Жанрово-стильові різновиди сучасної української літератури для дітей і про дітей / Оксана Січкарь // Література. Діти. Час. Вісник Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва. Вип. 4. – Рівне : Дятлик М., 2013. – С. 149–158.
9. Федотова О. Дитяча література України під цензурними заборонами 20-30-х рр. ХХ ст. / Оксана Федотова // Українознавство. – 2007. – № 1. – С. 94–96.
10. Закон України «Про видавничу справу». Верховна Рада України; Закон від 05.06.1997 № 318/97-ВР. [Електронний ресурс]. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/318/97-%D0%B2%D1%80>.
11. Інклюзивна література. Інтернет-ресурс української інклюзивної літератури. [Електронний ресурс]. inclusivebooks.org.
12. Конвенція про права осіб з інвалідністю (Конвенція про права інвалідів) ООН; Конвенція від 13.12.2006 [Електронний ресурс]. http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.

13. Лорман Т. Сім стовпів підтримки інклюзивної освіти / Тім Лорман //Дефектологія. Особлива дитина: навчання та виховання. – 2010 р.- № 3 – с.3-11.
14. Пекар В. Різнобарвний менеджмент / В.Пекар. –Харків: Фоліо, 2017, 191 с.
15. Теремко В. Видавництво — XXI. Виклики і стратегії : монографія / Василь Теремко. — К. : Академвидав, 2012. — 328 с. — (Серія «Монограф»).
16. Шпак В. Видавнича сфера України: чинники становлення / В. І. Шпак // Наукові записки Інституту журналістики. - 2014. - Т. 55. - С. 60-65. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizh_2014_55_13.
17. Ayala E. “Poor little things” and “Brave little soul”: The portrayal of individuals with disabilities in children’s literature.// Reading Research and Instruction, 1999. 39 (1), 103–17.
18. Andrews S. Using inclusion literature to promote positive attitudes toward disabilities. Journal of Adolescent and Adult Literacy, 1998. 41(6), 420-426.
19. Campbell K. Selecting Children’s Books about People with Disabilities.// Tennessee Libraries. 2006. 56, no.1. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.tnla.org/24>.
20. Johnson C. The books world is a massive diversity fail – here's how we change it. The Guardian. 17 June, 2016. [Електронний ресурс]. <https://www.theguardian.com/childrens-books-site/2016/jun/17/childrens-books-diversity-change-inclusive-minds>.
21. Kean D. Has publishing really become more diverse? The Guardian. 27 December, 2016. [Електронний ресурс]. <https://www.theguardian.com/books/2016/dec/27/has-publishing-really-become-more-diverse>.
22. Приятельчук О.А. Формування та розвиток кроскультурного менеджменту (на прикладі міжнародних корпорацій: Монографія. – К., 2006.
23. Володимир Самофалов. Глобальний виклик транснаціональних корпорацій // Дзеркало тижня. № 31 (456) 16-22 серпня 2003.
24. Моральний вимір економіки: соціальна відповідальність бізнесу та економічна ефективність : монографія / Національний банк України, Університет банківської справи ; ред. Г. Ф. Хоружий. – К. : УБС НБУ, 2009. – 255 с.
25. Шаповал В. М. Соціальна відповідальність бізнесу в структурі управління економікою : монографія / В. М. Шаповал ; ДВНЗ „Нац. гірн. ун-т”. – Д. : Держ. ВНЗ „НГУ”, 2011. – 356 с.
26. Гоголя О. П. Соціальна відповідальність бізнесу : монографія / О. П. Гоголя, І. П. Кудінова ; Каб. Міністрів України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – Ніжин : Лисенко М. М., 2011. – 175 с.

Інформаційні ресурси

Рейтинг 50 найвпливовіших книговидавництв світу знову без українців/
О.А.Осмоловська. <http://blog.liga.net/user/oosmolovska/article/28013.aspx>

Інклюзивна література: право на життя/ О.А.Осмоловська.
<http://blog.liga.net/user/oosmolovska/article/27995.aspx>

Інклюзивна література: забаганка чи необхідність/ О.А.Осмоловська.
<https://blog.liga.net/user/oosmolovska/article/22995>

Міжнародний літературний конкурс «Коронація слова»

<http://koronatsiya.com/inklyuzivni-opovidannya-terra-inklyuziya/>

<http://en.unesco.org/>

<https://www.internationalpublishers.org>

<https://www.publishersweekly.com>

<http://www.chytomo.com>

<http://www.chytomo.com/master-class/mizhnarodni-knizhkovi-proekti-varianti-spiivpraci>

<http://www.unkniga.ru/bookrinok/zarubez/4884-mirovoy-izdatellskiy-biznes-uhodit-v-tsifrovoy-okean.html>

<https://rau.ua/news/6432-yakaboo-ua-2016-god-stanet-perelomnym-dlya-ukrainskogo-knizhnogo-rynka/>

ДОДАТКИ

Плани семінарських занять.

Змістовий модуль 1. Інклюзивна література: витоки та особливості формування

Семінар 1, 2. Дослідження рівня інклюзивності книжкових видавництв.

1. Вивчення результатів американського проєкту «Дослідження інклюзивності професійного видавничого середовища».
2. Розробка концепції та організаційна підготовка проєкту дослідження інклюзивності професійного видавничого середовища в Україні.
3. Інформація для підготовки та реалізації самостійної роботи.

Література

Основна: [1,2,3]; **додаткова:** 5,15,21.

Семінар 3, 4. Література, яка розповідає про осіб з інвалідністю.

Командна робота. Група ділиться на 2 команди, кожна команда готує та захищає 1 з питань.

1. Аналіз книжкового асортименту про людей з інвалідністю вітчизняних видавництв. Основні тенденції просування. Рекомендації та використання у бібліотечному форматі.
2. Аналіз книжкового асортименту про людей з інвалідністю закордонних видавництв. Основні тенденції просування. Рекомендації та використання у бібліотечному форматі.

Література

Основна: [1,2,3]; **додаткова:** 11.

Семінар 5, 6. Література, яка спрямована на сприйняття особистої різноманітності.

1. Поняття особистої різноманітності.
2. Аналіз книжкового асортименту про особисту різноманітність вітчизняних та закордонних видавництв.
3. Основні тенденції просування в Україні та за кордоном.
4. Рекомендації та використання у бібліотечному форматі.

Література

Основна: [1,2,3]; **додаткова:** 11.

Семінар 7, 8. Література для дітей з особливими освітніми потребами (книжки шрифтом Брайля, з використанням піктограм, тактильні, книжки-картинки та ін.).

Проведення майстер-класу фахівця з використання піктограм, розробка студентами власних піктограм

1. Поняття особливих освітніх потреб.
2. Аналіз книжкового асортименту для осіб з особливими освітніми потребами вітчизняних та закордонних видавництв.

3. Специфіка редакційної підготовки та виробничого процесу. Особливості та загальні риси.
4. Основні тенденції просування в Україні та за кордоном.
5. Рекомендації та використання у бібліотечному форматі.

Література

Основна: [1,2,3,4]; додаткова: 11.

Змістовий модуль 2. Інклюзивне книговидання як новітній напрям світового книговидання

Семінар 9, 10. Міжнародні інклюзивні книжкові проекти.

Командна робота. Група ділиться на 3 команди, кожна команда готує та захищає 1 з питань.

1. Американський книжковий проект з Мериленду «Потребуємо різноманітних книжок» («We Need Diverse Books»).
2. Британський проект «Інклюзивні серця» («Inclusive Minds»).
3. Британський книжковий проект «У зовнішньому світі» («Outside In World»). Програма «Reading the Way».

Література

Основна: [1,2,3]; додаткова: 20.

Семінар 11, 12. Міжнародна рада з питань дитячої та юнацької книги

Проведення майстер-класу представника української секції Міжнародної рада з питань дитячої та юнацької книги.

1. Аналіз діяльності організації.
2. Вивчення результатів програмної діяльності.
3. Каталоги видатних книжок для дітей та юнацтва з інвалідністю.
4. Дослідження інформаційних джерел та робота з практичними кейсами.

Література

Основна: [1,2,3,4]; додаткова: 5,15,16.

Семінар 13, 14. Інклюзивні літературні конкурси за кордоном

Командна робота. Група ділиться на 2 команди, кожна команда готує та захищає 1 з питань.

1. Книжкова премія Шнайдерів (Schneider Family Book Award) вручається за автентичне зображення людей із фізичними особливостями. Заснована 2003 року та присуджується щорічно фундацією родини Шнайдерів.
2. Дитяча літературна премія імені Доллі Грей (The Dolly Gray Children's Literature Award) вручається авторам та ілюстраторам за художні або пізнавальні книжки, які зображають дітей з особливостями розвитку.

Література

Основна: [1,2,3,4]; додаткова: 11.

Семінар 15, 16. Інклюзивні літературні конкурси в Україні

1. Передумови започаткування інклюзивних літературних конкурсів в Україні.
2. Заснування в рамках Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» окремої інклюзивної номінації «Інклюзивні оповідання «Терра інклюзія».
3. Формат та філософія конкурсної номінації.

Література

Основна: [1,2,3]; **додаткова:** 11,12,17.

Змістовий модуль 3. Сучасний стан та перспективи розвитку української інклюзивної літератури

Семінар 17, 18. Інтернет платформа української інклюзивної літератури

1. Аналіз та вивчення діяльності інтернет платформи української інклюзивної літератури inclusivebooks.org.
2. Історія та передумови створення.
3. Дослідження інструментарію платформи.
4. Вивчення практичних кейсів.
5. **Основна:** [1,2,3]; **додаткова:** 8,10.

Семінар 19. Інформаційна підтримка та просування інклюзивних книжкових видань.

Індивідуальна підготовка бази інформаційних ресурсів для просування інклюзивних книжкових видань.

Література

Основна: [1,2,3]; **додаткова:** 16, 20.

Семінар 20. Мережа інклюзивних амбасадорів.

Підготовка та захист практичних кейсів інформаційної підтримки проєкту Мережі інклюзивних амбасадорів.

Література

Основна: [1,2,3,4]; **додаткова:** 5,15,16.

Змістовий модуль 4. Інклюзивна література як інструмент суспільної комунікації

Семінар 21. Формування просвітницького механізму інклюзивної літератури.

Робота по групах.

Формування та опрацювання конкретних прикладів використання інклюзивної літератури як:

засіб реабілітації; інструмент мотивації; культурна вакцина.

Література

Основна: [1,2,3]; **додаткова:** 10,11.

Семінар 22, 23. Проєктний менеджмент у сфері інклюзивного книговидання.
Командна робота. Група ділиться на 2 команди, кожна команда готує та презентує інклюзивний книжковий проєкт.

Література

Основна: [1,2,3]; додаткова: 16,19.

Семінар 24. Інклюзивна література та книговидання як елементи формування правового середовища.

1. Свобода слова та права людини у видавничій сфері.
2. Вивчення інформаційних матеріалів.
3. Обговорення результатів самостійного студентського дослідження інклюзивності професійного видавничого середовища в Україні.

Література

Основна: [1,2,3]; додаткова: 7,12,21.